

ФОРУМ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ЗАЈЕДНИЦЕ

ПРИЈЕДОР

Записник са састанка Форума за безбједност заједнице града Приједора, одржаног у Великој сали градске управе, 26.06.2014. године, са почетком у 13:00 часова

Присутни:

Сања Муњиза – предсједавајућа, представник основног образовања, Драшко Ђенадија – Цивилна заштита; Зоран Инђић – Сектор полиције ЦЈБ Приједор; Рада Карајица – Невладин сектор; Драшко Мармат – Одсјек за инспекциски надзор; Драгана Малић – Актив средњих школа; Томислав Блаха – Удружење чеха; Милена Миодроговић – Центар за социјални рад; Милорад Вујиловић – Одсјек комуналне полиције; Милан Гламочанин - Одсјек за мјесне заједнице; Дамир Кајтез – РПЗ полицајац, Здравко Остојић – Одјељење за друштвене дјелатности, Јанко Стојнић – ТВЈ Приједор, Рајко Мршић – ДВД Приједор.

Дневни ред:

1. Увод и поздравна ријеч предсједавајуће;
2. Усвајање записника са прошлог састанка;
3. Информација о раду потписника протокола у области насиља у породици
4. Информација о раду Дневног центра за рад са дјецом у ризику
5. Информација о мајским поплавама на подручју града Приједора
6. Новоидентификовани проблеми;
7. Остала питања:

1. Увод и поздравна ријеч предсједавајуће

Сања Муњица, предсједавајућа Форума, поздравила је све присутне, зажељела им добродошлицу, те прочитала приједлог дневног реда. Исти је једногласно усвојен и није било приједлога за његову измјену.

2. Усвајање записника са прошлог састанка

Записник са прошлог састанка, након кратког образложења предсједавајуће Форума, једногласно је усвојен и није било примједби на исти.

3. Информација о раду потписника протокола у области насиља у породици

Информацију о раду потписника протокола изнјела је Милена Миодраговић, представник Центра за социјални рад Приједор.

У спречавању и сузбијању насиља у породици интервенција и организовани одговор друштва морају бити усмјерени на: онемогућавање насиља у самом зачетку, у породици, кроз васпитање, на подизању свијести јавности о постојању проблема насиља у породици, сензибилисању о значају препознавања и пријављивања и на јачању повјерења у институције кроз упознавање са системом реаговања, сарадње и координације субјеката у превенцији и заштити од насиља у породици, те на адекватном санкционисању починилаца насиља.

Члан 9. Закона о заштити од насиља у породици дефинише субјекте заштите: „заштиту и подршку жртвама насиља у породици дужни су пружити припадници Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: полиција), тужилаштво, центри за социјални рад, односно службе социјалне заштите, здравствене и образовне установе и надлежни суд“.

Субјекти заштите дужни су без одлагања обезбиједити хитно рјешавање предмета насиља у породици, водећи рачуна да су интерес и добробит жртве приоритет у тим поступцима, а нарочито ако је жртва дијете, старије лице, лице са инвалидитетом и лице под старатељством. У случајевима насиља у породици субјекти заштите дужни су да међусобно сарађују и размјењују потребне податке и информације.

Субјекти заштите-потписници Протокола у граду Приједору су: ЈУ Центар за социјални рад Приједор, ЈЗУ Дом здравља Приједор и Центар јавне безбједности Приједор. Потписници Протокола су у више наврата покретали иницијативу за међусобну сарадњу, координисан и заједнички рад, размјену података и информација са осталим субјектима заштите (Општа болница, образовне установе, Тужилаштво и Суд), али наведени субјекти нису показали довољно интересовања. Сарадња постоји на појединачним, изолованим случајевима. Зато ова Информација о раду подразумијева само показатеље везане за рад потписника Протокола.

Према показатељима о броју пријављених случајева насиља у породици, евидентно је да се он из године у годину повећава, што указује и на повећан степен ангажовања заједнице у препознавању и пријављивању насиља. У 2013. години Центар за социјални рад Приједор евидентирао је 125 случајева насиља у породици, од чега је највећи број пријављен од стране Центра јавне безбједности Приједор (97 случајева). Значајан број случајева у току извјештајног периода пријављен је од стране Дома здравља, школа, а биљежи се и повећан број самоиницијативног обраћања саме жртве насиља, те пријављивање од стране рођака, комшија... Од укупног броја случајева насиља, као и у претходном извјештајном периоду, највећи број (48) припада комбинованом типу, у 31 случај испољено је емоционално (психичко), у 30 физичко, а у 16 случајева угрожавање спокојства. Према полу, у чиниоци насиља у 114 случајева су мушкрци, а жене у 11 случајева. Када говоримо о вези жртве са чиниоцем насиља, у 69 случајева насиља у породици жртва је супруга или бивша супруга, у 11 случајева то су дјеца, у 21 случај родитељи, а у 24 случаја остали сродници.

Према дужини трајања у 21 случај насиље се догодило једнократно, у 32 случаја насиље траје до годину дана, док у 72 случаја насиље траје дуже од годину дана. Насиље у породици се најчешће догађа у кући или стану. Услуге Прихватне станице у 2013. години користило је 57 лица, углавном жене и дјеца жртвава насиља у породици.

Према подацима ЈЗУ „ДОМ ЗДРАВЉА“ Приједор, у тој установи су у току 2013.године третиране 52 жртве насиља у породици (48 одраслих и 4-оро дјеце), 43 женског и 9 мушког пола. Број жртава насиља у породици упућених на третман у установу за ментално здравље је 23, а на други медицински третман 35.

Препознајући проблеме у овој области Центар за социјални рад Приједор аплицира на расписане јавне конкурсе за финансирање и суфинансирање пројеката у области подршке породици. Тако су од стране Министарства породице, омладине и спорта РС одобрена два пројекта Центра, а која се односе на област заштите од насиља у породици.

1. Пројекат “Иза затворених врата”

Пројекат се односио на заштиту и превенцију породичног насиља на начин да се иста приближи грађанима. Циљ пројекта је подизање свијести јавности о проблему насиља у породици. Пројекат је трајао два мјесеца, а проведен је у седам мјесних заједница општине Приједор (у току октобра и новембра 2012. године).

У оквиру Пројекта су одржане јавне трибине које су се састојале од едукативног и радионичког дијела. На поменутих трибинама као предавачи учествовали су компетентни стручњаци из поменуте области, а крајњи циљ трибине односно Пројекта је упознавање популације са институционалним механизмима рјешавања насиља у породици, оснаживању повјерења у институције, као и указивање на значај препознавања и пријављивања насиља у породици. Овај Пројекат представља допринос побољшању живота грађана у руралним подручјима, утицају на животне навике и традицију, услове живота, заједништво, промоцију самопоуздања, људског достојанства и самопоштовања.

Пројекти везани за одређене друштвене појаве и социјалне патологије који су до сада провођени или се проводе у општини Приједор, реализовани су углавном у градској средини, везани су за институције, школе... Овај пројекат је био усмјерен на руралне заједнице у Општини Приједор које су до сада биле релативно запостављене и маргинализоване од стране институција и невладиних организација.

2. Пројекат „Развијање међусекторске сарадње и примјена искустава добре праксе у заштити жртава насиља у породици“

Други пројекат подржан од Министарства породице, омладине и спорта Републике Српске под називом „Развијање међусекторске сарадње и примјена искустава добре праксе у заштити жртава насиља у породици“ Центар за социјални рад Приједор је реализовао у периоду фебруар– март 2013. године. Пројекат се односио на обезбјеђење адекватне заштите жртава насиља у породици кроз остваривање партнерства међу субјектима збрињавања и заштите, односно успостављање међусобне системске повезаности. Циљ пројекта је подизање свијести јавности о проблему насиља у породици, као и оснаживање и изградња капацитета институција и развоја међусекторске сарадње у заштити од насиља. Пројекат је почео организацијом Округлог стола на тему примјене новог Закона о заштити од насиља у породици, а затим се одвијао у пет сусједних општина у западном дијелу Републике Српске у виду презентовања искустава града Приједора у овој области субјектима заштите у сусједним општинама, а окончан је издавањем публикације „Приједорски модел међусекторског поступања у заштити и збрињавању жртава насиља у породици“, јер се Приједор, према оцјени надлежних и компетентних може сматрати примјером добре праксе организованог, координисаног и ефиксаног модела на рјешавању породичног насиља.

Значајно унапређење рада видимо и у континуираној едукацији професионалаца у овој области, те у доношењу Правилника о садржају евиденције и извјештаја о насиљу у породици.

Проблеми у раду

Кроз досадашњи рад потписници Протокола о поступању у циљу заштите и збрињавања жртава породичног насиља Града Приједора још више су ојачали међусобну сарадњу, повјерење, разумијевање, те учврстили убјеђење о оправданости и сврсисходности ангажовања на проблему насиља у породици. Може се константовати да су резултати евидентни, али такође да постоје и проблеми:

- Недостатак иницијативе осталих субјеката заштите (Општа болница, васпитно-образовне установе, Суд, Тужилаштво) за потписивање Протокола,
- Непостојање усаглашене методологије и стандарда у процјени почињеног насиља у породици (кривично дјело, прекршај, хитноћа у поступању и сл.),
- Предвиђене и Законом прописане заштитне мјере тешко спроводиве у пракси,
- Недовољно ангажовање и укљученост у ову проблематику надлежног Одјељења градске администрације,
- Недовољна заступљеност НВО сектора у овој области и изостанак подршке, осим Форума за безбједност у заједници, који, иако није потписник Протокола, али својим досадашњим ангажовањем и заинтересованошћу за све проблеме у заједници даје велику подршку раду потписника Протокола,
- Ограничења у материјалним и људским ресурсима за адекватно збрињавање жртава породичног насиља, као и третман починиоца насиља,
- Непостајање службених правила за случајеве када су службеници изложени безбједоносном ризику усљед рада са починиоцима насиља у породици,
- Изостанак вођења евиденција и извјештаја свих субјеката заштите, као и њихове међусобне размјене, а све у циљу што квалитетније заштите, збрињавања, помоћи и подршке жртава насиља у породици, а посебно када су жртве насиља дјеца.

Тако се нпр. догађа да и поред максималног ангажовања изостаје трајнија заштита и збрињавање жртава породичног насиља.

Томе у прилог говори и примјер жртве насиља у породици из мјеста код Приједора. Након вишегодишњег насиља од стране супруга коме је заједно са пунољетном кћерком била изложена, у моменту када је насиље (физичко, психичко) достигло врхунац у заштиту су се укључили сви потписници Протокола. Октобра 2011.године, након хоспитализације жртва насиља је смјештена у „сигурну кућу“ у којој је провела скоро годину дана. За то вријеме жртви је пружана психосоцијална подршка (Центар за социјални рад, Центар за ментално здравље, канцеларија бесплатне правне помоћи), а полиција је поднијела пријаву због насиља у породици. Брак супружника је разведен у јуну 2012.године. Тада почиње њена борба за заштиту имовинских права и брачне тековине. Поднијела је тужбу за подјелу брачне тековине-породичне куће и тај поступак до данас није окончан. Бивши брачни супружници су у посједу, са удјелом један кроз два имали и стан у центру града, којем жртва до данашњег дана нема приступ. Наиме, она је по изласку из „Сигурне куће“ била присиљена изнајмити стан и заједно са незапосленом кћерком плаћати кирију. Још један у низу судских поступака је поступак за издржавање, који од 2012.године до данас није окончан.

Супруг-починилац насиља је у међувремену остварио право на пензију, а супрузи је другостепеном пресудом одређено право на 25% исте. Проблем је у извршењу, тако да до данас она то право не користи. Нема приступ ни породичној кући, нешто од личних ствари је изузела уз асистенцију радника Центра за социјални рад и полиције, а осталим дијелом заједничке имовине, од 2012.године, потпуно слободно и неограничено располаже бивши супруг, починилац насиља.

Посљедице: нарушен доживљај базичне сигурности, снижено самопоуздање и самопоштовање, стална стрепња и страх од поновног повређивања, сиромаштво, стид и срамота, промјене у социјалном функционисању: повлачење и затварање у себе, прекид контакта са пријатељима и родбином, одсуство жеље за социјалне активности и друге психичке дисфункционалности. Ту су и развој психосоматских тегоба, депресивности, фобија,

анксиозности и друге, које у најтежим облицима насиља могу бити окидач за развијање озбиљних душевних обољења као што су непсихотичне или психотичне депресије, параноје, са могућим посљедицама реализовања самоубиства или убиства.

Велики проблем представљају случајеви насиља у породици, када су починиоци лица са менталним поремаћајима. Потребно је поново истаћи и даље посебно изражен проблем шире подршке заједнице али и трајнијег смјештаја особа обољелих од хроничних душевних обољења које понекад својим понашањем могу угрозити како своју, тако и безбједност заједнице уопште.

Наредни кораци

Због друштвеног и стручног значаја, тежине, сложености теме насиља у породици, заокупљености пажње јавности, и даље је потребно проводити стална истраживања о раширености, садржајима, облицима, узроцима, посљедицама породичног насиља, као и пратити и имплементирати у нашем раду позитивна и прагматична искуства других, са циљем продукције квалитетних одговора субјеката заштите на рјешавању овог проблема.

Жеља нам је да примјер нашег рада допринесе и оснаживању повјерења у институције, чиме би се грађани охрабрили да учествују на откривању и пријављивању случајева породичног насиља и тиме кроз друштвену интеракцију и инклузију развијају осјећања сигурности, заштићености, разумијевања и солидарности.

Охрабрени досадашњим резултатима у овој области:

- Сви заједно морамо радити на томе да континуирано сензибилишемо и освијестимо јавност и све грађане о проблему породичног насиља на несензационалистички начин, којим се не поштује заштита личних података и злоупотребљавају жртве (што на жалост није риједак случај у нашим медијима);
- Морамо и надаље подстицати промјене у перцепцији друштва да насиље није “приватна ствар” појединца и породице;
- Као одговорни субјекти заједнице, дужни смо утицати на свијест грађана да насиље не постане нормална, уобичајена ствар у свакодневици и да је одговорност за насиље искључиво на починиоцу, а никада на жртви насиља;
- Треба да радимо на јачању капацитета за психосоцијални третман мушкараца починиоца насиља у породици, адекватним, сертификованим обукама професионалаца, за које је неопходно пронаћи додатне ресурсе за њихово одржавање;
- Веома је важно осигурати размјену података и сарадњу свих заинтересованих страна у циљу превенције и смањења насиља;
- Увијек треба заговарати адекватно и досљедно спровођење закона који третирају питања насиља;
- Неопходно је упознавати чланове наше заједнице са важећом законском регулативом;
- Непрестано треба да унапређујемо капацитете праћења и успостављања систематског прикупљања података о насиљу;
- Континуирано промовисати број СОС телефона 1264 (у јавним иступима, на видљивим мјестима у установама или организацијама у којима радимо или са њима сарађујемо, и слично);
- Један од приоритетних задатака је да радити на проширивању потписника Протокола, у чему је и улога Форума за безбједност од круцијалног значаја, као фактора који ће подстаћи и остале чланице Форума (осим досадашњих потписника) да се директно и одговорно укључе у рад на сузбијању и превенцији породичног насиља у Граду Приједору, као директног поља интереса рада свих чланица Форума.

Након исцрпне презентације чланови Форума су се сагласили да је постојећи протокол о сарањи потписан између институција доказан примјер добре праксе и да треба наставити са његовом примјеном. Форум је такође предлаже да сеу циљу постизања још бољих резултата

поведу додатне активности на укључивању и осталих релевантних институција као што су: Општа болница, образовне институције, правобранилаштво у суд.

4. Информација о раду Дневног центра за рад са дјецом у ризику

Наведени информацију презентовала је Раденка Карајица, предсједник УЖ „Нада „ У просторијама удружења „Нада“ у Приједору 01.07.2012.. године отворен и започео са радом „Дневни центар за дјецу и омладину у ризику“ финансијски подржан од холандске владе и IN Фондације, суфинансиран од Града Приједора . “Дневни центар“ окупља групу од 32- дјеце, 17 дјечака и 15 дјевојчица по критеријумима одређеним од стране донатора и Центра за социјални рад. То су дјеца из породица са вишеструким проблемима узраста од 7 до 17 година.: дјеца без оба родитеља, самохраних родитеља, дјеца из породица као жртве насиља, дјеца из породица алкохоличара и дјеца из социјално- угрожених породица. Појавни облици поремећаја у понашању код дјеце и омладине из породица са вишеструким проблемима као и сам тренд пораста насилничког понашања младих,односно вршњачког насиља свакако су последице погоршаних општих услова живота, поремећених односа у породици,проблеми везани за одрастање,образовање и школа, утицај вршњачких група, а такође и емоционалне и социјалне незрелости младих. Дјеца под ризиком су често изолована од друштва, уже и шире социјалне средине, неријтко су препуштени улици и сами себи, постижу слаб успјех у школи, а породица им не пружа сигурност и емотивну топлину. У друштву се довољно не сналазе и траже спас у бијегу од самог себе, породице и друштва. Сходно томе, ова група дјеце и омладине имају све предуслове да испоље неке од облика асоцијалног понашања и да почине нека од прекршајних и кривичних дјела. Такође веома важан аспект овог програма је и психосоцијални и савјетодавни рад са родитељима ове групе младих са циљем њиховог оснаживања и јачања њихових капацитета .

Основни циљ овог превентивног програма је побољшање квалитета живота и развоја нових могућности за дјецу и омладину која долазе из породица са вишеструким проблемима.

Постојање оваквог „Дневног центра“ је неопходно потребно како за њихове родитеље тако и дјецу јер им пружа могућност различитих садржаја уз њихово активно учешће кроз активности које им се нуде у терминима прије и послје школе. Центар је отворен од 10 до 18 часова сваким радним даном и суботом.Са дјецом ради тим од 4 стручне особе ангажовани уговором о дјелу. Како би наш рад са дјецом био свеобухватан и њима занимљив, осмишљавамо активности , одлазимо на излете у природу, љети на базен, кино, позориште, спортска такмичења, организујемо посјете, приредбе, изложбе , током дана дјеца имају један оброк и друге садржаје како би дјеци пружили све оно што им родитељи или самохрани родитељ нису у могућности пружити за правилан раст и развој. Они то враћају кроз осмјех, пристојно понашање и топли загрљај члановима тима. Одрживи „Дневни центар“ за ову категорију дјеце и омладине је позитиван примјер добре праксе у нашој локалној заједници с обзиром да се превентивним радом може пуно тога постићи како наша дјеца не би кренула на пут асоцијалног понашања и криминалитета ,а онда је већ касно.

Наше посебно постигнуће је у томе да наша циљана група дјеце, ни једно од њих није починило ни један прекршај нити дошло у сукоб са законом, што мислимо да је то непроцењива друштвена корист.

Морамо напоменути да су нам подршку у раду пружале педагошко-психолошке службе школа, са којима имамо добру сарадњу, затим Центар за социјални рад, неки приватни послодавци који су нам помогли у донацијама за слаткише, пакетиће, школски прибор, пекарске производе.

„Дневни центар“ са својим радом улази у трећу годину имплементације пројекта, када се донатор повлачи, те се очекује да локална заједница финансијски подржи наставак рада „ Дневног центра“. Дјеца би имала сигуран кутак за боравак и неби били препуштени улици.

Затварањем „ Центра за дјецу и омладину у ризику“ била би огромна друштвена штета јер су у центру дјеца заштићена, имају сигуран кутак за боравак, пружа им се свеобухватна стручна помоћ и нису препуштени сами себи и улици. Овакав превентивни програм је заиста позитиван примјер добре праксе у локалној заједници и надамо се да ће бити подржан од административне службе Града Приједора кроз финансијску подршку. У циљу упознавања јавности, представника организација и институција, одборника, СГ Приједора, Градоначелника и извршне власти, УЖ „Нада“ проводи кампању јавног заговарања: „Буди промјена“ под називом: „Данас дјеца, сутра родитељи“ како би остварили основни циљ а то је одрживост и наставак рада „Дневног центра“ након повлачења донатора.

Након овог излагања приказана је кратка видео презентација рада са дјецом, након чега је уследило више дискусија чланова Форума који су били јединствени у оцјени да је рад на овом пројекту од великог значаја за нашу локалну заједницу и на најбољи начин показује како се кроз добро осмишљен друштвени рад могу постизати добри резултати и дати конкретан допринос планском развоју наше локалне заједнице у поменутом сегменту.

Форум је на крају дискусије закључио да даје пуну подршку у наставку овог пројекта и позива и друге институције и субјекте да дају свој конкретан допринос да се један овакав пројекат настави и у будућности.

5. Информација о мајским поплавама на подручју града Приједора

Скраћену верзију информације о поплавама члановима Форума представио је Драшко Ђенадија испред Градског штаба за ванредне ситуације града Приједора.

Стање прије поплава :

Одсјек за цивилну заштиту који функционише у оквиру Градске управе града Приједора, започео је дана 15.05.2014. године у 7,30 часова стално праћење нивоа водостаја ријека Сане, Гомјенице, Милошевице и других значајнијих водотока на подручју града. Након што смо установили да је водостај ријеке Сане у току претходне ноћи нагло порастао са 129 цм на 345 (пораст за 216 цм), те да је општа хидролошка ситуација у регији, а поготово у горњем току цјелокупног слива наших водотока веома неповољна, односно да предстоје обилне падавине, те да је реално очекивати брзи прираст водостаја а потом и излијевање из корита већине ријека и потока на подручју града Приједора, започели смо брзе припреме свих расположивих субјеката заштите и спасавања како би спремно дочекали плавни талас. Одмах у јутарњим часовима сачињен је одговарајући извјештај Градоначелнику и према Републичкој управи ЦЗ преко Центра ОиО и позвани су субјекти заштите и обавјештени о потреби започињања припрема људства и материјално-техничких средстава. Истог дана на радном састанку у Приједору боравили су представници Министарства пољопривреде и Агенције за воде из Бијељине са којима смо по овлаштењу Градоначелника разговарали о проблематици поплава у нашем граду јер су у протеклих 20 дана у Приједору забиљежене још двије поплаве које су се приближиле коти ванредне одбране од поплава. Госте смо упознали са стањем на терену, представили им критичне тачке које су допринјеле плављењу терена и разговарали о динамици реализације најављених пројеката на водозащитним објектима за које су потписани уговори и чија реализација је требала да почне у најскорије вријеме. Боравак гостију искористили смо за интервентну набавку 5000 врећа за прављење импровизованих насипа преко Агенције за воде које смо исти дан допремили у Приједор. Такође покренули смо иницијативу да се уради хитан инспекцијски преглед водозащитних објеката у зони рибњака Саничани и у сарадњи са Одјељеном за комуналне послове Градске Управе наложили превентивну поправку насипа у зони старог града на Береку који је оштећен у претходној поплави . Успостављен је такође и контакт са сусједним општинама на ријечи Сани како би се обезбједила стална размјена информација око водостаја. У току поподнева настављен је сталан

и брз раст водостаја на свим водотоцима у Приједору и већ око 22,00 часа измјерен је водостај ријеке Сане од 405 цм на коме је почело истицање воде у небрањену зону насеља Тукови, а такође је у насељу Тополик започело прелијевање воде преко насипа на ријеци Милошевици. Предложено је, а од стране Градоначелника одмах и уведен први степен приправности одбране од поплава (420 цм) на коме су сви субјекти заштите стављени у функцију и започели извршавање планских задатака предвиђених овим степеном.

Стање за вријеме поплава :

У току ноћи 15/16. маја водостаји на свим водотоцима су биљежили раст, а на терену је интензивно рађено на подизању привремених и ојачавању постојећих насипа. Ангажовано је предузеће Нискоградња „ Марјановић „, које је са 10 камиона и 5 великих утоваривача, те уз помоћ једног броја грађана насеља Врбице, волонтера и припадника војске БиХ гарнизона Приједор, којима смо се обратили за помоћ, учвршћивало насипе, пунило вреће и борило се са надолazeћом водом како би одбранило насеља Тополик и Врбице. Ова акција наишла је на добар одијек у граду и пробудила свијест великог броја волонтера који су од тог момента почели долазити и који су нам касније помагали и у другим дијеловима града. Већ око 13,00 сати истог дана водостај ријеке Сане достигао је ниво од 460 цм и вода је озбиљније запријетила и насељима Гомјеница, Тукови, Рашковац и Брезичани. На приједлог Одсјека за ЦЗ Градоначелник је прогласио трећи степен, односно ванредну одбрану од поплава након чега је започело ангажовање додатне механизације и људства на изградњи импровизованог насипа у насељу Тукови у дужини од 400 м и насљу Рашковац (засеок Коврлије) на више појединачних ниских тачака. Јединица за спашавање на води је успоставила контакт са поплавленим грађанима путем чамца, припадници ЦЗ , волонтери и грађевинска оператива дежурали су поред изграђених насипа и стање се одржавало на задовољавајућем нивоу. У поподневним часовима дошло је до интензивирања падавина и у контакту са колегама из цивилне заштите општине Сански Мост у Федерацији БиХ обавјештени смо о наглom порасту ријеке Сане и прекорачењу стогодишњих водостаја, што је говорило да ће се ово стање у току ноћи одразити и на подручју града Приједора. Већ око поноћи водостај ријеке Сане је достигао свој стогодишњи ниво од око 510 цм, нагло је запливио велик број дијелова насеља која никад нису плавлена и у води се нашло око 4900 објеката, као и око 16 000 ха површине у зони ријека Сане, Гомјенице, Милошевице и осталих мањих водотока. У овим условима приоритет је дат на спашавање живота грађана који су се нашли у овој непогоди, на шта су опредјељена сва расположива пловна средства и тешке грађевинске машине. Помоћ спасиоцима пружили су и припадници цивилне заштите Словеније који су се са посадом од 12 спасиоца и 3 добро опремљена чамца укључили у евакуацију грађана и на најбољи начин допринјели да се на вријеме и квалитетно пружи помоћ становништву при чему су избјегнуте људске жртве. Акција спасавања грађана из поплавлених зона и њихова евакуација трајала је (17. и 18.) 05. када је упоредо вршено и достављање питке воде и хране свим грађанима у поплавленој зони. За евакуисане грађане успостављен је и привремени смјештај у спортској дворани Младост који је користило око 18 грађана, док се највећи број од око 300 евакуисаних породица са око 1000 чланова смјестио код родбине и пријатеља. Градски штаб за ванредне ситуације затражио је од Републичког штаба интервентне количине питке воде и хране које су одмах преко Црвеног крста стављене на располагање грађанима на поплавленим подручју. Настављен је тренд донирања помоћи становништву од стране разних субјеката из наше земље и окружења тако да ни у једном тренутку није доведено у питање снабдијевање становништва основним животним потребштинама. Због плавлена изворишта питке воде и инфилтрације плавних вода у исте, дошло је до нарушавања хигијенског режима у снабдијевању града питком водом и морало се прећи на снабдијевање путем флаширане воде и цистерни, што је отежало живот грађана који се водом снабдијевају из градског водоводног система. На овим задацима ангажовано је 9 цистерни које су према утврђеном распореду обилазиле сва насеља и снабдијевале грађане питком водом. Дана 19.05. водостај ријеке Сане је већ био у знатном паду, да би се у послјеподневним часовима спустио испод коте 420 цм када започиње значајније ослобађање већег дијела плавне зоне, што је надлежним градским службама омогућило предузимање планских мјера на санацији стања на једном дијелу површина.

Стање након поплава :

Мјере санације започеле су поправком оштећених путних комуникација у зони плављења, како би екипе црвеног крста, мобилне медицинске патроле и волонтери могли доћи до сваке куће, донијети воду и храну и пружити потребну помоћ у складу са захтјевима грађана. Веома брзо организоване су мјере избацивања оштећеног намјештаја, прање објеката, дезинфекција објеката, одвоз угинулих животиња, одвоз кабастог отпада, нормализација водоснабдијевања, нормализација снабдијевања електричном енергијом, испумпавање индивидуалних бунара у руралним дијеловима града и њихова дезинфекција, испумпавање плавних вода из природних депресија, каналисање плавних вода према водотоцима и др. Паралелно са тим предузимане су све активности на обезбеђењу довољних количина сточне хране и сијена како би се прехранила угрожена стока на постојећим фармама као и стока код малих пољопривредних произвођача. На овим питањима показала се изузетна солидарност пољопривредника који нису били захваћени поплавом и који су се одмах организовали око прикупљања хране, као и надлежних републичких органа који су препознали значај овог проблема и помогли на његовом рјешавању. Врло брзо формиран је довољан број комисија за евидентирање насталих штета на стамбеним објектима и у пољопривредној производњи које су започеле рад на терену и који ће без прекида трајати све док се не попишу штете на цјеликупном подручју града Приједота захваћеног поплавом.

Рад Градског штаба и субјеката заштите :

За вријеме поплава (извјештајног периода)на подручју града Приједора свакодневно су одржаване сједнице Градског штаба за ванредне ситуације и то по двије сједнице штаба са почетком у 11,00 и у 18,00 часова, а након почетка нормализације стања од 23.05. прешло се на одржавање једне сједнице Градског штаба дневно са почетком у 10,00 часова што је трајало све до нормализације стања. Одсјек за цивилну заштиту израдио је више писаних информација о стању на терену, предузетим мјерама субјеката и приједлогом наредних корака, са којима је упознавао Градоначелника и надлежне републичке органе. Након сваке сједнице штаба усвојени су закључци и донесени задаци за субјекте заштите и спашавања који су се одмах послје сједнице представљали медијима путем прес конференције коју је држао Градоначелник у својству Команданта градског штаба за ванредне ситуације. Према републичком штабу за ванредне ситуације упућено је више захтјева за помоћ у различитим врстама робе и услуга. Пријем тражених артикала централизован је у Градској организацији црвеног крста гдје се квалитетно и у складу са законом води евиденција о пријему и дистрибуцији свих роба. Јавни ред и мир, као и појаве из области криминалитета за вријеме поплава биле су, захваљујући додатном ангажовању полиције и ЦЈБ Приједор, сведене на најмању мјеру. Такође у област здравства није дошло до повећања броја обољелих лица и поред тешких хигијенскоепидемиолошких прилика на терену.

На крају можемо констатовати да је рад Градског штаба за ванредне ситуације града Приједора био врло стручан и ефикасан. Сви субјекти који су ангажовани на пословима заштите и спасавања као и субјекти ангажовани на пословима санације стања од поплава на вријеме су и квалитетно одрадили и још увијек одрађују свој дио обавеза. Сарадња са Републичким штабом и ресорним Министарствима била је на завидном нивоу, а као посебно добар примјер Штаб истиче висок ниво солидарности међу грађанима и свијест великог броја волонтера који су се укључили у помоћ у свим фазама ове непогоде.

Графикон број 1 : Кретање водостаја ријеке Сане за вријеме мајских поплава 2014.

**ПРЕГЛЕД АНГАЖОВАНИХ СУБЈЕКТА И ЛИЦА
ЗА ВРИЈЕМЕ ПОПЛАВА
(15.05. do 08.06.) 2014.**

Назив субјекта	Почетак ангажовања	До када је ангажован	Задаци на којима је ангажован	Субјекат који руководи радом
ТВЈ ПРИЈЕДОР	15.05.2014.	08.06.2014.	Евакуација чамцима, спашавање људи, пумпање воде и други послови.	Градски штаб за ванред. ситуације
НИСКОГРАДЊА	15.05.2014	08.06.2014.	Рад на изградњи насипа и све интервенц. грађев.механизац. одв. отпада и водоснабдијев.	Одјељење за стамб. Комуналне послове
ГО ЦРВЕНИ КРСТ	16.05.2014.	08.06.2014.	Пријем и дистрибуција помоћи становништву.	Градски штаб за ванредне ситуације
КОМУНАЛНЕ УС.	17.05.2014.	08.06.2014.	Одвоз кабастог отпада, третман угинулих животиња, прање терена и др.	Одјељење за стамб. Комуналне послове
ВОДОВОД	16.05.2014.	08.06.2014.	Обезбеђење воде за пиће и контрола квалитета исте.	Одјељење за стамб. Комуналне послове
ДОМ ЗДРАВЉА	17.05.2014.	08.06.2014.	Дезинфекција објеката, бунара и површина у зони пл.	Градски штаб за ванредне ситуације

ОДСЈЕК ЗА ЦЗ	15.05.2014.	08.06.2014.	Припрема рада Штаба, оперативно дежурство и координација рада субјеката.	Градски штаб за ванредне ситуације
ОДСЈ.ЗА ПОЉОП.	17.05.2014.	08.06.2014.	Организација прикупљања и дистрибуције помоћи према фармерима и др.пољоприв.	Градски штаб за ванредне ситуације
ОДС. ЗА ИНСПЕК.	17.05.2014.	08.06.2014.	Надзор над објектима са опасним материјама и координација активности	Градски штаб за ванредне ситуације
ОДСЈ. ЗА СТАМБ. КОМУНАЛНЕ П.	15.05.2014.	08.06.2014.	Координација употребе грађ. грађевинске механизације и снимање клизишта.	Градски штаб за ванредне ситуације
ОДЈЕЉ. ЗА ПРОС. УРЕЂЕЊЕ	19.05.2014.	08.06.2014.	Припрема документације за рад комисија у учешће у раду истих.	Градски штаб за ванредне ситуације
СЛУЖБА ЗА МЈЕС ЗАЈЕДНИЦЕ	18.05.2014.	08.06.2014.	Прикупљање информација са терена и организација прик. сточне хране.	Градски штаб за ванредне ситуације
КАБИНЕТ ГРАДОНАЧЕЛНИКА	16.05.2014.	08.06.2014.	Оперативно дежурство у кабинету и координација активности субјеката.	Градски штаб за ванредне ситуације
ОМЛАДИНСКИ САВЈЕТ	16.05.2014.	08.06.2014.	Пуњење врећа, утврђивање насипа, истовар , чишћење терена,утовар кабастог отпад.	Градски штаб за ванредне ситуације
ОРУЖ. СНАГ. БиХ ГАРН. ПРИЈЕДОР	16.05.2014.	17.05.2014.	Пуњење врећа, утврђивање насипа и превоз грађана из насеља Врбице и Тополик	Градски штаб за ванредне ситуације

1.5. Прелиминарни преглед штета узрокованих поплавом

1. Штета на објектима (поплавом захваћено 4.900 објеката)	
– грађевинске штете	10.000 000,00 (KM)
– намјештај	22. 500 000,00 (KM)
УКУПНО:	32.500 000,00 (KM)
2. Директне штете у пољопривреди (без изгубљене добити)	1.135.000,00 KM
3. Штете на инфраструктурним објектима:	
- радови у току поплава	170.000,00 KM
- Штете узроковане појавом клизишта	150.000,00 KM
Одрони на путевима	10.000,00 KM
- Штете на мостовина	70.000,00 KM
- Штете на школама	60.000,00 KM
- Штете на водоводној и елекро инстал.	250.000,00 KM
УКУПНО:	810.000,00 KM
4. Штете на привредним и пословним објектима (70објеката- грађевински објекти опрема,роба сировине)	1.500.000,00 KM
УКУПНО:	34.945.000,00 KM

Закључци :

1. Услед интензивних падавина на сливном подручју ријеке Сане, Гомјенице и Милошевице од (14. до 16.) 05.2014 године дошло је до наглог и екстремног раста водостаја на свим водотоцима у Приједору и плављења насеља у зонама ријеке Сане, Гомјенице и Милошевице.
2. Овој поплави на подручју града Приједора предходиле су поплаве од (24 – 27).4.2014 и у периоду од (4. до 7).5.2014 године. Поплавом су била захваћена насеља Ништавци, Пејићи, Расавци, Чараково, Гаћани, Тукови, Рашковац, Гомјеница, Брезичани, Врбице, Тополик, Доња Драготиња.
3. Поплавим је било захваћено 4900 објеката, 7 објеката колективног становања, захваћена је површина од 16000 ha земљишта од чега 3200 ха обрадивог земљишта, 70 привредних и пословних објеката.
4. Први степен приправности заштите од поплава од стране Градоначелника града Приедора проглашен је 15.5.2014 а ванредно стање на подручју града Приједора је проглашено 16. 5.2014.год . Ванредно стање за подручје Републике Српске од стране Владе Републике Српске је проглашено 18.05.2014. године.
5. У току појаве поплаве и екстремно високог водостаја од стране Грдског штаба за ванредне ситуације су организоване и уз учешће јавних предузећа, установа и других субјеката успјешно спроведене сљедеће активности: извођење грађевинских радиоава на водотоку Сане и Милошевице, евакуација угроженог становништва, збрињавање угроженог становништва, достава хране и лијекова, достава питке воде путем цистерни, здравствена помоћ , интензивна контрола хигијенске исправности воде за пиће и друге потребне мјере заштите и спасавања.
6. Након повлачења воде предузете су сљедеће активности: прикупљање и одвоз кабастог отпада, прикупљање и санитарно збрињавање уинулих животиња, прање и чишћење просторија, дезинфекција стамбених и пословних објеката и бунара, испумпавање воде из депресија , подрумских просторија и бунара, достава воде путем цистерни и радови на оправци инфраструктурних објеката.
7. Све мјере и активности на заштити и спасавању становништва као и отклањањау посљедица поплаце од стране свих укључених субјеката одвијеле су се организовано и благовремено, потпуно уважавајући закључке Градског штаба за ванредне ситуација као и потребе становништва на подручјима угроженим поплавом.
8. У вријеме појаве поплаве и спровођења мјера заштите и отклањања посљедица поплаве испољен је висок ниво солидарности грађања, пољопривредних произвођача, и дугих субјеката те је изражен висок ниво свијести великог броја волонтера који су се укључили у пружање помоћу угроженом становништву
9. У циљу обезбјеђења квалитетне заштите од поплава на подручју града Приједора потребно је предузети низ превентивних мјера заштите од вода као и мјере на унапређењу капацитета за спровођење оперативних активности на заштити и спасавању становништва и материјалних добара у случају појаве поплаве.

Након презентовања скраћеног извјештаја о поплавама уследило је неколико дискусија од стране представника институција које су биле укључене у активности, као и представника других субјеката који учествују у раду Форума.

Оцијењено је да је за вријеме мајских поплава забиљежен веома добар и организован рад Градског штаба за ванредне ситуације и свих субјеката који су учествовали, како у спровођењу мјера на заштити и спасавању грађана и материјалних добара, тако и у активностима на санирању последица ове елементарне непогоде. Форум посебно, као добар примјер истиче висок ниво изражене солидарности грађана, институција и волонтера који су дали велики допринос за вријеме трајања ове непогоде.

6. Новоидентификовани проблеми

Новоидентификованих проблема није било.

7. Остала питања

По овој тачки дневног реда такође није било пријављених дискутаната.

Састанак завршен у 14:30 часова
Записник сачинио Драшко Ђенадија

Предсједавајућа Форума
Сања Муњиза с.р.